

Ми впоралися, малий

КУПИТИ

Він отримав «Оскара» за «Мовчання ягнят» і «Батька», чотири премії BAFTA, дві премії «Еммі» та Премію Лоуренса Олів'є. Та хто б міг подумати, що колись Ентоні Гопкінс був нічим не примітним хлопчиком, якого дорослі й однолітки вважали невдахою без майбутнього. Усе змінив один суботній вечір, коли він побачив екранізацію «Гамлета»...

У мемуарах сер Ентоні Гопкінс відверто описує різні віхи своєї кар'єри, розкриваючи невідомі деталі своїх найкращих ролей. Чиєю грою він надихався, готуючись до моторошної ролі Ганнібала Лектера? Чим стоїцизм батька й діда допоміг серу Ентоні в акторській кар'єрі? І як валлійцю вдалося втілити на екрані американського президента Ніксона?

Ентоні Гопкінс також відверто описує найтемніші сторінки свого життя: залежність від алкоголю, невдалі шлюби, зіпсовані стосунки з єдиною дитиною. Ця книжка — щира й пристрасна сповідь складної культової особистості, яка понад шістдесят років надихає публіку своїми видатними

Я старався не сміятися з людських вчинків,
не сумувати, не проклинати, а розуміти їх.
Барух Спіноза, «Політичний трактат»

Вступ

Ми впоралися, малий

Одного сірого недільного ранку 1941 року, у піщаних дюнах пляжу Аберавон, друг мого батька Кліфф Матерс дав мені пастилку від кашлю. У ті воєнні часи ми майже не бачили цукерок чи інших солодошів — якщо взагалі їх куштували. То були роки, коли продукти видавали за картками. Я незграбно впустив льодяника на пісок і зарюмсав. Батько з Кліффом засміялися. Мені дали другого льодяника. Тато нахилився заспокоїти мене. Не треба плакати. Кліфф клацнув фото. Один з моїх найперших спогадів. Мені було три.

Тепер мені вісімдесят сім. Часом я кидаю погляд на те фото, і мені хочеться сказати тому розгубленому хлопчикові: «Ми впоралися, малий».

Я був стривожений і розгублений, як і більшість дітей. Це частина дорослішання: бути надто молодим, щоб досягнути в бутті хоч якийсь сенс. Те дивне відчуття загубленості, нездатності дати собі раду лишалося зі мною протягом багатьох років мого життя. Я здивований... чи правильно буде збентежений? Спантичений? Так, спантичений, що я досі тут. Без пояснень. Без жалю. Невитравна родова пляма, вкарбована в моє єство, — це постійне відчуття перебування «не в темі».

Але я з міцного матеріалу. Мій батько був такий самий: жодної беззмістовності, жодних кучерявостей. Він учив мене: «Просто роби, що потрібно. Тримайся гідно і не жалійся». Це була хороша порада. Ось іще

одна: «Життя суворе. І що? Ніколи не здавайся». Трохи жорстко, але мені допомогло. Такий був мій батько, мій старий. Річард Артур Гопкінс.

Він помер і більше не тут. Не знаю, чи існує він в іншому вимірі — у потойбічному житті або ще у чомусь такому, чим ми самозаспокоюємося. Але він живе глибоко в мені, як скалки розбитої порцеляни.

Життя — справа тільки твоя. Так було завжди. Та без труда нема плода. Насправді то ціла подорож, і я не жертва. Я зумів використати ті відбиті шматочки — самотність, відчуження, тривогу, — хай чим були ті уламки. І тепер я їм радий. Ці подразники й стимули змушували мене рухатися — і привели мене сюди.

1

Слоноголовий

Це була ще одна сира, сіра неділя — цього разу у вересні 1949-го, — коли я, одинадцятирічний, став самостійним. Того дня батьки відправили мене до збудованого із червоної цегли пансіону XIX століття, який стояв на пагорбі над містом Понтіпул у Монмутширі.

«Вест-Мон» був готичною будівлею з величними шпилями і двома барельєфними баранцями над входом, які тримали сувій з написом «Служити й підкорятися». Будівля мала загрозливий флер дому з привидами, а крижаний монмутширський дощ, гуркіт грому та хльосткий вітер аж ніяк його не покращували. Я зненавидів її з першого погляду.

Я опинився там, бо мати прагнула дати мені гідну освіту. Батько до цієї ідеї ставився так собі, оскільки надати мені таку можливість коштувало купу важко зароблених грошей.

Я був на батьковому боці, бо ні до чого не ставився так байдуже, як до школи. Навіщо марнувати гроші? Я ніколи не вирізнявся гострим розумом, й особливих надій на покращення не проглядалося. Ті поголівно блідолиці вчителі в попередній початковій школі Порт-Толбота вже були списали мене з рахунків, й один особливо неприємний викладач прозвав мене Деннісом-дурником.

Для дітлахів на вулиці я був «Слоноголовим». Я і справді мав велику голову, якось неоковирно припасовану до хирлявого тіла. Батьки думали, що я страждаю через рідину в мозку, але доктор Брей, педіатр, запевнив їх, що я нормальний.

— Його потрібно добре годувати, — сказав їм лікар. Те, що батьки відправили мене до «Вест-Мону», не було катастрофою. Це просто трапилося, як один із тих невчасних лежачих поліціантів на автотрасі життя, нічого більше. Але з тих чи тих причин ця подія посіяла в моїй свідомості зерно байдужості.

Я поклявся, що скористаюся цим і ніколи більше не наближуся до матері й батька — чи, коли на те пішло, до будь-кого іншого.

Мені стало все одно. Я вирішив прожити життя на власних умовах, дивитися в майбутнє. Забути минуле. Дитинство скінчилося. Запам'ятай. Скінчилося — і все. Дух увійшов у машину.

Після короткої зустрічі з директором, містером Гаррісоном, і його завзятою, запальною дружиною, а також похапливого огляду клаустрофобного гуртожитку із шістнадцяти ліжок, згромаджених у квадратній кімнаті з лікарняно-зеленими стінами, ми з батьками повернулися на парковку біля сходів, що вели до головного входу школи. Батьки сіли в машину, збираючись РУшати додому. Коли вони від'їхали, на задньому склі зблиснуло сонце. Крізь відблиск я побачив, як мати махає мені. Батько не відривав очей від дороги, тож я тримав руки по швах і не помахав у відповідь.

Коли їхнє авто — лискучий ффорд Model C Ten — зникло вдалині, я зауважив номер: ВТХ 698. Решту того мокрого осіннього вечора я знову й знову мимрив про себе: «ВТХ 698. ВТХ 698. ВТХ 698».

У школи було гасло: «Вір, досягай, встигай, служи і підкоряйся». Шкільний гімн здавався ще депресивнішим: «Ми маршуємо вперед під радісну пісню, пісню перемоги». Ми musiли співати цю сміховинну штуку на щоранкових зборах перед похмурим учительським колективом.

Один із завучів у цій цегляній в'язниці мав типаж безсердечного військового; він брав участь у північноафриканській кампанії проти генерала Роммеля. Я називав його «Лоб», бо його обличчя було червоним,

наче варений лобстер. Він сказав, що мої чесноти і перспективи — «просто ганчір'я і дрантя». Кумедне, театральне звучання слів «ганчір'я і дрантя» мені подобалося.

«Чш-чш-чш, — сказав я собі. — Я той, ким я є, бо я такий. Я — людина з ганчір'я, кісток і дрантя».

А ще мені вдавалися кумедні ролі. Я часто зображував опудало із «Чарівника країни Оз», Белу Лугоші в ролі Дракули чи Боріса Карлоффа в ролі монстра Франкенштайна. Я з біса добре відтворював будь-які почуті голоси і звуки. Міг іржати, як кінь, або гавкати, як собака. Також копіював Багза Банні: «Шо таке, док?». Елмера Фадда. Даффі Дака. Порося Поркі. «Ось і все, хлопчики й дівчатка!»

Коли я виконував свої ганчір'яно-дрантяні вправи, деякі хлопці сміялися, а Лоб у відповідь на це писав на дошці: «І чим людина краща за овець і кіз, що без думок живуть життям сліпим?» (лорд Альфред Теннісон).

ridmi
ТВІЙ УЛЮБЛЕНИЙ КНИЖКОВИЙ

КУПИТИ